FELSEFE Sınıf-10

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU FELSEFE TANIMLARI-FİLOZOF KİMDİR?

Raphael (Rafael), "Atina Okulu", 1509-1511

Felsefenin tek bir tanımı yoktur. Ne kadar filozof varsa o kadar felsefe tanımından söz edilebilir. Örneğin Platon, "Felsefe, doğruyu bulma yolunda, düşünsel (idealist) Vbir çalışmadır." gibi bir tanım yaparken, K. Jaspers: "Felsefe bir yoldur, yolda olmaktır.", İbn-i Sina: "Felsefe insanın, bütün var olanların hakikatini bilerek yetkinleşmesi" dir demiştir.

Tanımlar farklı olsa da felsefenin derin düşünme, soru sorma, sorgulama, kavramların anlamını ortaya çıkarma varlık, bilgi ve değer alanlarına ilişkin sistemli ve bütüncül görüşlere ulaşma gibi özellikleri ve amaçları vardır. Kant'ın söylediği gibi felsefe değil felsefe yapmak öğrenilir. Bu da insanın kendi düşüncelerini, başkalarının düşüncelerini, dünyayı, toplumu, deneyimin bize öğrettiklerini, bizde bıraktığı bilinmezlikleri, kendi kendini sorgulamakla mümkündür. Bu sorgulamaları yapan kişilere filozof denir. Filozof, varlığa, yaşama, insana, değerlere ve kavramlara ilişkin sorular sorup cevaplar arayan düşünürlere denir. Aynı zamanda filozof; eleştirel düşünen, özgün düşünceler üretebilen, düşünceleriyle içinde bulunduğu toplumu etkileyen, fikirlerini tutarlılık içinde dile getiren kimselerdir.

SORULAR

1- Aşağıdakilerden hangisi bir felsefe tanımı olamaz?

A) Var olmaları bakımından varlıkların bilinmesidir.

B) Gerçekliğin hakiki doğasını kavramaya çalışmaktır.

C) Bilgelik yolunda yürüme, doğruluk bilgisinin ilk nedenlerine ulaşmak üzere çalışmadır.

D) Diyalektik düşünme yoluyla ideların bilgisini kavramadır.

E) Yapılan çalışmalarla henüz ortaya çıkmamış olayları öngörebilmektir.

Cevap: E

2- "Felsefeyle uğraşan kişilere filozof denir. Bu kavramın ilk defa Phytagoras tarafından kullanıldığı kabul edilir. O dönemde düşünürlere sophos; bilge/bilgelik denirdi. Phytagoras, bu kelimenin başına philia; sevgi, arayış kelimesini getirip kendisinin philosophos; bilgiyi seven, bilgeliği seven olduğunu belirtir. Düşünür bilme ihtiyacını giderirken var olan bilgisinden şüphe ederek aklı rehber edinir. "

Parçaya göre filozofla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Bildikleri ile yetinmeyen ve sürekli bir arayış içinde olan kişidir.

B) Bilgisinin tam olmadığının farkında olan kişidir.

C) Doğuştan bilgi elde etme yeteneği olan kişidir.

D) Bilgeliği seven, aklını kullanan kişidir.

E) Bilgiyi ararken şüphe ve akıl süzgecini temel alan kişidir.

Cevap: C

3- Aristoteles'in ünlü yapıtı Metafizik "Bütün insanlar doğal olarak bilmek ister." cümlesi ile başlar. İnsan evreni, kendisini çevreleyen dünyayı, içinde yaşadığı toplumu, geçmişini ve bütünüyle kendisini tanımak ve bilmek ister.

Buna göre felsefe ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Kapsamlı bilgiye ulaşmaya çalışır.

B) Varlığı anlama ve açıklama çabasıdır.

C) İnsanın kendi yaşamını sorgulamasının bir ürünüdür.

D) Doğuşunda büyük filozofların etkisi olmuştur.

E) Yaşamın farklı yönlerinin merak edilip sorgulanmasıyla başlamıştır.

Cevap: D